

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fl., a doua órá
12 fl., a treia órá 10 fl.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»

in
Blas.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XI.

Blas 19 Ianuariu 1901.

Numărul 3.

**Estinderea jubileului universal
serbat în Roma în anul Domnului 1900
la întregă lumea catolică.**

Leo Episcopul

**servul servilor lui Dumnezeu
tuturor credincioşilor lui Christos,
carî vor ceti epistola acésta,
mântuire şi binecuvîntare
apostoléscă.**

În ce chip decurgerea anului celui sfînt, care l-am închiat ieri cu ceremonii sfînte şi sêrbătoreşti, Ne-a fost îmbucurătoare, așa Ne va fi scumpă și amintirea ei. Căci ceea ce dorise Biserica, și la ceea ce țintise în chip exclusiv, ca adevărată sêrbătorea înnoită după șapte zeci și cinci de ani să mise inimile în chip mântuitorii, aceea Ni-se pare, că cu voea lui Dumnezeu am și dobîndit. Nu sînt adevărat puțin, ci sute de mii și din toate straturile societăților civile aceia, cari s'au silit cu bucurie și cu mare rîvnă, să se folosescă de putința cea estraordinară de a dobîndi sfînta indulgență. Și nu avem, să Ne îndoim, că din această suflătele fôrte multora s'au împăcat lui Dumnezeu cu pocăință mântuitoare și s'au înnoit spre virtuțile creștinesci; și de aceea credem cu tot dreptul, că din isvorul și obrășia această a religiei creștine s'a înfurit pretutindenia ôre care tãrie nouă a credinței și evlaviei. Eră acum, după cum s'au obișnuit a face înaintașii Noștri în asemenea casuri, Ne-am propus, să lãrgim spațurile dragostii Apostolești și să îmbiãm putință mai largă de a dobîndi bunătățile cerești. Voim a nume, ca visieria de indulgență încredințată Nónê, carea în anul trecut a fost deschisă în chipul cel mai larg numai în Roma, în jumătatea de an cea mai de aproape să fie deschisă în totă lumea catolică tuturor credincioșilor lui Christos. Așa socotim, că această va servi mai mult spre a înnoii moravurile creștinesci, spre a împreuna în chip mai strîns inimile cu Scaunul Apostolesc, spre a dobîndi pe sama mulțimii cele alalte bunătăți, cari le-am espus cu de-amănuntul, când am publicat mai întâiu jubileul cel mare. Acesta va servi spre a dedica cum se cuvine începutul vécului celui nou; căci Ni-se pare, că vécul cel nou nu pôte, să se începă în chip mai potrivit de cât așa, că ómenii încep a se folosi în chip mai bogat de meritele Rêscumpărării lui Christos. Eră de loc nu Ne îndoim, că ajutoriiu acesta nou al mântuirii îi vor primi toți fiii Bisericii cu același gând, cu care l-am îmbiat Noi. Și nutrim încrederea, că Venerabili Frații Episcopi și întreg clerul cu dovedita sa grije și rîvnă după cuviința își vor da silința, ca bunătățile comune cele dorite să se dobîndescă în chipul cel mai desevârșit.

Așa dară cu auctoritatea atotputernicului Dumnezeu, a fericitilor Apostoli Petru și Pavel și a Nónêră estindem prin epistola această la întregă lumea catolică jubileul cel mare, care s'a serbat în această sfîntă Cetate,

și-l lungim încă pe șese luni și vom, ca să se socotescă de estins și de lungit.

Concedem deci și împărțim în Domnul cu milă o dată indulgența, iertarea și lăsarea cea mai deplină a păcatelor lor tuturor credincioșilor de amîndouă sexurile, ori în care lature ori parte a lumii ar petrece, chiar și acelora, cari pôte că în anul trecut au venit la Roma și aci ori airia au dobîndit în ori ce chip jubileul acesta conces din partea Nónêră, dacă în intervalul de șese luni compute de la ziua publicării epistolei acesteia, făcute în fiesce care Diecesă, în cinci spre zece zile una după alta ori învrîstare, fie acelea zile naturale ori și bisericesci, adevă de la începutul Înseratului până la deplina inserare a zilei următoare, vor cerceta cel puțin o dată pe zi cu evlavie Biserica Catedrală în cetatea episcopescă, și cea mai mare în cele alalte comune ale diecesei și alte trei atât în aceea, cât și în acestea, cari le vor statori Ordinarii săi înșiși și săi prin Vicarii șef generali, săi prin Parochii ori prin Vicarii foranei, și vor rosti rugăciuni evlavioase către Dumnezeu pentru înălțarea Bisericii, pentru stîrpirea ereselor, pentru concordia domnitorilor catolici și pentru mântuirea poporului creștinesc și vor fi cu adevărat pocăiți și mărturisiiți și întăriți cu sfînta Cuminecătură, înse așa, că mărturisirea anuală și sfînta Cuminecare cea de la Paști nici de cum să nu pôte servi spre dobîndirea jubileului. Eră în comunele acelea, în cari nu sînt patru Biserici, se concede acelora și Ordinarii în același chip putința de a statori un număr mai mic de Biserici ori și numai una, dacă este numai o singură Biserică, în cari ori în care credincioșii să pôte suplini cercetarea altor Biserici, cercetând acelea ori aceea de repetite și deosebite ori în aceeași zi naturală ori bisericescă, înse așa, ca numărul tuturor cercetărilor să fie de șese zeci și să se împărtescă pe cinci spre zece zile una după alta ori învrîstare. Eră ce privesce condiția particulară, în care se află anumite persoane, statorim următoarele:

I. Cei ce corăbieză și călătoresc, dacă după trecerea amintitelor șese luni ajung a casă ori airia la un loc anumit de petrecere, și dacă sevârșesc, cele ce sînt rînduite, și cercetază de cinci spre zece ori Biserica Catedrală ori biserica mai mare sau parochială a domiciliului său ori a locului, unde petrec, să pôte dobîndi aceeași indulgență.

II. Ordinarii locurilor le dăm putința de a dispensa de la cercetările rînduite pe călugărițe, oblate și alte fete și muieri, cari petrec în mănăstirile de călugărițe ori în alte case și comunități pie; asemenea pe anachoreți și eremiți, ori alte ori ce fel de persoane, cari sînt în temnița ori în prinsore, ori pe cari îi împedecă bóla ori altă pedecă așa, că nu pot sevârși cercetările rînduite; și acestora tuturor și singuraticilor să le pôte înlocui cercetările cu alte fapte bune sau ei înșiși și săi prin superiorii lor călugăresci sau prin confesarii lor, și a nume chiar și afară de mărturisirea sacramentală; mai de parte putința de a dispensa pe pruncii, cei ce încă nu au fost admiși la cuminecarea cea dintâiu, și de a le rîndui alte fapte bune chiar și în locul cuminecării sacramentale; și de a reduce la un număr mai mic cercetările acelea pe sama Capitu-

lelor, Congregațiilor atît celor de mir cât și celor călugăresci, Sodalităților, Confraternităților, Universităților sau Colegiilor de tot felul, pe cum și credincioșilor, cari cu parochul propriu ori cu alt preot rînduit de acesta cercetază în procesiune Bisericele statorite.

Cu privire la confesariul jubileului concedem următoarele:

I. Călugărițele și novitele lor spre acest scop pot, să și alégă pe ori care confesariu aprobat de Ordinarii actual ai locului spre a asculta mărturisirile călugărițelor.

II. Toți cei alalte credincioși de amîndouă sexurile, atît mireni cât și bisericieni, cei de mir și călugării ori cărui ord și institut, chiar și cei ce au, să se numescă în chip special, spre același scop vor pôte, să și alégă de confesariu pe ori care preot, fie de mir, fie călugăr al ori cărui ord și institut, chiar și al altui ord și institut, dacă pe acela Ordinarii actual ai locului l-a aprobat spre ascultarea mărturisirilor mirenilor; ori dacă e vorbă de călugări, cari vor, să alégă confesariu din ordul propriu, pot, să și-l alégă, dacă pe acela superiorul călugăresc l-a aprobat spre ascultarea mărturisirilor călugărilor șefi.

III. Confesariului ast fel aprobat și ales spre scopul dobîndirii jubileului de astă dată îi dăm putința, ca în intervalul amintit de șese luni numai în forul consciinței, impunând pocăință mântuitoare și altele, cari după drept sînt a se impune, să pôte deslega de escomunicare, de suspensiune și de alte sentențe și censuri bisericesci roșite și impuse din partea legii ori din partea unui om ori din ce causă, chiar și de cele rezervate Ordinarii locurilor, și Nónê și Scaunului Apostolesc, până și în casurile rezervate în mod special ori cui și Pontificelui Suprem și Scaunului Apostolesc, și în casuri, cari de alte ori în concesiune ori cât de largă nu s'ar socoti de concese, pe cum și de toate păcatele și escesele, ori cât de grele și preste măsură de mari ar fi ele, chiar și de acelea, despre cari se susține, că sînt rezervate acelora și Ordinarii și Nónê și Scaunului Apostolesc. Esecție forméza păcatul absolvării complicei, dacă acela s'a sevârșit de trei ori de mai multe ori. — Eră mai ales pe ereticii, cari au învățat în public, să nu-i deslege, fără numai dacă ostîndindu-și cresa vor fi îndreptat smintéla, cum se cuvine; tot asemenea să nu deslege nici pe aceia, cari fără de permisiune vor fi usurpat bunuri ori drepturi bisericesci, fără numai dacă le vor fi restituit ori se vor fi împăcat, ori vor fi promis în chip sincer, că în timpul cel mai scurt se vor împăca la Ordinarii ori la sfîntul Scaun.

IV. Le concedem mai de parte putința de a schimba cu alte fapte bune și mântuitoare ori ce fel de juruințe, chiar și jurate, și rezervate Scaunului Apostolesc (formând în tot de una esecție juruințele castității, ale călugăriei și cele obligătoare, cari au fost primite de un al treilea, sau întru cari e vorbă de paguba unui al treilea, pe cum și cele întru pedepsă, cari se numesc preservative în contra păcatului, de cum va schimbarea nu se socotesc, că va fi de așa, cât ea să nu înfrîneze mai puțin de la sevârșirea păcatului ca materia de mai înainte a juruinței);

pe cum și ca pe cel ast fel pocăiți, cari au primit orduri sacre: chiar și pe călugări, să-l poți dispensa de iregularitatea ocultă spre a deprinde acele-și orduri și spre a primi altele mai înalte, în care iregularitate au căzut numai prin vătămarea censurilor, numai să nu fie ajuns cauza iregularității înainte forului bisericesc ori să nu poți ajunge ușor acolo.

V. Asemenea numai în forul conștiinței spre a se continua căsătoria să poți dispensa pe aceia, cari știind ori nesciind au închiat deja căsătorie cu pedeca rudeniei de sânge ori și a cumnăției provenite din împreunare neiertată, în gradul al cincilea, al șeselea, al șaptelea ori al optulea, numai să rămână ascunsă pedeca acesta.

VI. Asemenea tot numai în forul conștiinței să poți dispensa după închierea căsătoriei de impedimentul nimicitoriu ascuns de gradul al doilea, al treilea și al patrulea provenit din împreunare neiertată, dară și în căsătorie, ce are, să se închie, numai să existe cauze grave și cari după canone se socotesc de indestulitoare, înse așa, ca dacă ast fel de cumnăție provine din împreunarea cu mama miresei actuale ori fiitoare, născerea acesteia să se fie întâmplat mai înainte de împreunarea aceea și nu altmintea.

VII. Tot asemenea în acela-și for să poți dispensa atât înainte, cât și după închierea căsătoriei de impedimentul rudeniei spirituale, pe cum și de impedimentul ascuns al crimei, înse fără ca vre unul să fie uneltit, adică când se însoțesc numai adulterul și promisiia de a închia căsătoria după mărtașă de căsătorie.

VIII. Să poți dispensa spre a cere debitul conjugal în cazul cumnăției incestuose, carea s'a adaus după închierea căsătoriei.

IX. Asemenea spre a cere debitul conjugal să poți dispensa pe aceia, cari legați fiind cu juruița simplă a castității au închiat căsătorie, dară făcându-i atenți, că ei ar lucra în contra juruiței aceleia, dacă păcătuesc afară de căsătorie, și că rămân legați cu juruița ca și mai înainte, dacă le va muri soțul de căsătorie.

X. Nu voim înse, ca prin epistola acesta să dispensem de vre-o altă iregularitate, fie publică ori ascunsă, sau de vre un defect ori notă și de vre-o altă incapacitate ori inhabilitate, ori în ce chip ar fi căzut ore cine într'însa, ori să dăm vre-o putință de a dispensa de acestea sau de a habilita și de a restitui în starea de mai înainte chiar și numai în forul conștiinței; nu voim, să dăm nici unui confesariu puțința de a deslega pe complice în ori ce păcat neonest în contra poruncii a șesa; ori de a da complicele voe de a alege ast fel de

confesariu spre a dobândi efectul epistolei de față, pe cum s'a declarat deja în Constituțiunea aceea a lui Benedict XIV, carea se începe cu „Sacramentum Poenitentiae”; nici nu voim, să derogăm câtu-și de puțin Constituțiunii acesteia și altor Constituțiuni pontificii, întru cât privesc obligămintul de a denunța; nici nu voim în sfârșit, ca epistola acesta să poți fi în vre un chip de folos aceloră, cari din partea Noastră și a Scaunului Apostolesc ori din a vre unui Preiat sau Judecătoria bisericescă au fost cu numele escumunicați, suspinși ori puși sub interdict ori au fost declarați și publicați, că au căzut în alte osinde și censuri, fără numai dacă în intervalul amintitelor șese luni au satisfăcut și s'au împăcat cu partea contrară în cazul, când acesta a fost de lipsă.

De altmintea dacă ore cari cu gândul de a dobândi Iubileul acesta ar fi început faptele rinduite, dară împedează fiind prin bolă nu vor fi putut, să împlinescă numărul statorit al cercetărilor, Noi dorind într' un milă, să facem favor voinței lor celei evlavioase și gata spre a împlini cele rinduite, voim, ca ei să fie părtași în Indulgența și Iertarea amintită, dacă dinși s'nt într' adevăr pocăiți și mărturisii și întăriți cu s'nta Cuminecătură. Eră dacă ore cine a dobândit deslegarea de censură ori schimbarea juruiței ori dispensările înșirate și apoi își va fi schimbat seriosul și sincerul și de altmintea spre aceea recerutul propus de a dobândi Iubileul acesta și de a împlini cele alalte lucrări necesare, adevărat că chiar pentru acesta abia se va pute socoti liber de vina păcatului, înse cu toate acestea decretăm și declarăm, că rămân valide deslegările, schimbările și dispensările acelea, cari le dobândise cu dispoziția amintită a sufletului.

Voim și decretăm, ca epistola de față să fie validă și eficace și să ajungă și dobândescă efectele sale depline, ori unde se vor fi publicat și executat, și să le poți lua folosul în chipul cel mai desevărit toți credincioșii, cari petrec în grația Scaunului Apostolesc; și să nu i-se împotrivescă Constituțiunile de Indulgenții non concendendi ad instar, și Constituțiunile, Ordiinațiunile și reseruațiunile acelea generale ori speciale ale deslegărilor, relaxărilor și dispensărilor, cari le-au edat sinodele universale, provinciale și diecesane, pe cum nici statutele, legile, usurile și obiceiurile ori celor Orduri, Congregațiunii și Institute, nici chiar ale Ordurilor mendicante și militare, nici chiar dacă acelea ar fi întărite cu jurământ, cu confirmare Apostolescă ori cu ori ce întărire; pe cum nici privilegiile, Indulțele și Epistolele Apostolice, cari li-s'au conces lor, mai ales acelea, în cari se exprimă a nume

cautela, că juruiți vre unul Ord, ai vre unei Congregațiunii și ai vre unui Institut se opresc a mărturisi păcatele sale afară de Ordul său; acestora tutnror și singuraticelor le derogăm de astă dată în chipul cel mai desevărit și a nume numai spre ajungerea efectului celor spuse mai la deal și neimpedându-se derogarea acesta prin nici o altă hotărâre contrară, chiar și dacă despre derogarea indestulitoare a lor și a totă continuarea valorii lor ar căuta, să se facă amintire specială, specifică, expresă și neimpărțită, ori să se observe spre acesta vre-o altă formă anumită, și hotărîm, să se socotescă acestea ca făcute și observate.

Voim mai de parte, ca copiilor acestei epistole, pe cum și esemplarelor lor tipărite, dacă s'nt subscrise de mâna vre unui Notariu public și întărite cu sigilul vre unei persoane înzestrate cu dignitate bisericescă, toți să le prestea aceea-și credință, carea o ar presta epistolei de față, dacă li-s'ar arăta acesta.

Acest act de estensiune, indemnare, comisiune, concesiune, derogare, decret și voință să nu-l zădărnicescă nime, nici să îndrăznescă a i-se împotrivi. Eră dacă ar îndrăzni, să o facă acesta, să scie, că mânia atotputernicului Dumnezeu și a fericitorilor Petru și Pavel Apostolilor lui va fi asupra lui.

Dat în Roma la Sfintul Petru în 24. Decembre anul Întrupării Domnului 1900, al Pontificatului Nostru anul al 23-lea.

C. Card. Aloisi-Masella Pro-Dat. —

A. Card. Macchi.

Visa

De Curia I. De Aquila e Vicecomitibus.

Loco + Plumbi.

Reg. in Secret. Brevium

I. Cugnionis.

Omaj sf. Părinte. — În ziua de 1 Ian. n. începutul veacului al XX-lea III. Sa Di Dr. Demetriu Radu, episcopul Lugoșului, a trimis S. S. Papa Leo XIII. următoarea telegramă omagială:

Episcopul, clerul și poporul diecesei Lugoșului, la începutul veacului al XX-lea reînviind profesiunea de fidelitate perpetuă către scaunul sfintului Petru, depunem cu umilintă la picioarele Sfintului Părinte omagiul iubirei fiesci și a nemărginitei devoțiuni și implorăm binecuvîntarea apostolică.

Feuilleton.

Icône.

IV.

După culise.

Dacă viața e un teatru, atunci culisele s'nt indispensabile mai mult ca ori când. Ceea ce se petrece în fața lumii este numai aparință, er adevărata valoare a piesei decurge în dosul culiselor, fără aplause, fără foc bengalic, fără prefăcătorii. După culise este intimitatea unui pretin scump, care știe tot ce lumea nu știe. După culise ești sincer, er pe bină, în fața publicului, trebuie să riști, când ai plânge mai bueros, să faci haz, când inima ți-se sbate în piept de durere. Și dacă nu ai pretin? Atunci „după culise” — le s'nt propria ta inimă. Trăiesci viața fără să o iubesci, treci ca un mecanism printre omenii-mechanisme. Și în clipe de linise, te gândești cu milă la viața ta — la

viața semenilor tăi. Te gândești cum este viața — și cum ar fi să fie . . .

Dar n'am de gând să fac teorii de sociologie. Voi numai să ridic puțin vëlul de pe viața noastră din seminar, să vedem o scenă — după culise.

Eram trei — alle gute Dinge sind drei, vorba aluia. Fiind că pomenii de „gute Dinge”, cetitorul inteligent știe deja, că e vorbă de vre o ștregărie.

Nu încreți fruntea, dragă cetitorule; eram pe atunci de opt-spre-zece ani și la vîrsta aceea nici d-ta nu erai mai bun.

E vorbă de câte un păhar de bere beut pe sub ascuns, de câte un ceai beut în întunec. Ce bune erau, ispititor de bune, pentru că erau oprite.

Azi? Da . . . nici azi nu s'nt rele, dar nu mai au amăgirea lucrului oprit.

Azi, nu-mi mai poți cânta poetul „n-timur in vetitum” — și mă uit desilusionat la luceafărul căzut de pe cer.

Da, berea era luceafărul neajuns, în vremea când era oprită, er azi, azi e în cel mai bun caz — bere.

Și atîta!

Dar atunci — atunci!

(Ilusiile pierdute se exprimă tot de una prin „atunci”!)

Parcă-l vîd pe pretinul B. — azi Dr. B. — cum venia Dumineca să ne cerceteze. Rîdea pe sub mustațe, și când eram numai noi de noi, scotea de sub palton sticla cu rum. Din sticla aceea beam ceai o săptămână întegă. Și în Dumineca venitoare alta.

Spuneam, că eram trei.

Ne-am fost și constituit într'un fel de „comitet național”. Președinte era fratele Pătru. I-am dat cîntea acesta, în vederea alor două calități superioare, ce posedă. Întîiu și mai întîiu, era dușman de mărte al femeilor; a doua oră, avea la dispoziție cheia de la o chilie ascunsă de ochii lumii.

Chilia aceea prețuia mai mult ca toate trei etagele seminarului!

Dimineta, înainte de rugăciuni, un membru din comitet, avea dorința să facă foc în chilie și să pună apă pentru teia. Când ieșiam de la rugăciuni, în chilie era cald, apa clocotia.

Încuiam ușa și ne puneam la povești. Ce dulce era ceaiul; n'am mai beut așa dulce de atunci . . .

— Ași avea o propunere.

La această telegramă S. S. Papa prin Em. S. Cardinal Rampolla, secretar de stat, tot telegrafice, s'a îndurat a răspunde următoarele:

Sfinatul Părinte primind cu plăcere omagiul de devoțiune, cu dragoste și binecuvîntarea Tîe, Clerului și poporului.

Cardinal Rampolla.

Papa și Franța. — Luni în 15 a. e. s'a început în camera franceză desbaterea proiectului despre congregații. În data începutului ședinței deputatul socialist Sembat, a interpellat guvernul asupra amestecului, ce Papa îl face în afacerile interne ale republicei, prin epistola adresată episcopatului francez. Deputatul Ribot spune, că Papa are dreptul de ași ridica cuvîntul, când crede că sînt periclitare interesele religioase. Ministrul president Waldek-Rousseau enunță apoi, că el nu vede nici o amenințare în epistola Papei, spunînd tot o dată, că el nu va permite, ca Papa să influențeze în direcțiune contrară proiectului despre congregații, în data ce acesta va fi devenit lege. De altminteria prim-ministrul recunoaște, că Papa, în calitate de cap al bisericii, are dreptul, dar statul încă își are drepturile sale recunoscute și în concordat. El va apăra din toate puterile drepturile garantate. Ribot și majoritatea s'a alipit la răspunsul prim-ministrului francez, și s'a primit următoarea ordine de zi: Parlamentul aprobă declarațiunile guvernului și contază la solidaritate, ca să asigure drepturile statului.

Nu va fi fără interes, ca să facem cunoscut cetitorilor noștri la acest loc, istoricul proiectului despre congregații.

Dreptul de întrunire în Franța și astăzi e regulat prin o lege din 1810, în carea se zice, că corporațiunile, cari numără mai mult de 20 membrii, și cari se întrunesc în fie care zi, ori în anumite zile, cu scopul, de a se ocupa cu chestiuni religioase, literare ori politice, nu se pot forma, de cât numai cu

permisiunea guvernului și pe lângă condițiunile, ce se vor stabili din partea auctorității publice.

Pe lângă totă dispozițiunea asta a legii, congregațiunile religioase, cari pe timpul revoluțiunii au fost desființate ori scoase afară din țară, la 1816 s'au restabilit, respective s'au reintors, ba în 1817 s'a adus și o lege, carea le permitea câștigarea de averi. Republica a II-a și imperiul al II-lea au fost tare priincioase congregațiilor religioase, așa în cât la 1871 numărul călugărilor și al călugărițelor întrecea peste 108 mii. Er averile lor reprezintă un capital enorm. Republica a III-a a pășit în contra congregațiilor religioase la 1880, când numărul persoanelor religioase era aproape de 200 mii. Atunci Jules Ferry, ministrul de culte și instrucțiune în ministeriul Freycinet, a prelucrat un proiect de lege, prin care li-se interzicea tuturor congregațiilor religioase nerecunoscute, propunerea în ori ce soi de școlă. Proiectul a fost primit în cameră, dar respins în senat.

Vedîndu-și planul nimicit, Ferry în 29 Martie a dat o ordinațiune, prin carea desființază ordul Jesuiților, pe cum și toate congregațiunile nerecunoscute, dar spune tot o dată, că acestor din urmă, le stă în voe a cere concesiune. În 21 Iunie, congregațiunile declarară, că nu cer concesiune, și așa în 29 a aceleiași luni, se începu executarea ordinațiunii. Dar asta mergea tare încet și cu multe rezerve. Motivul era, că ministrul president Freycinet, pactase cu episcopatul, că el va lăsa toate congregațiunile în țară, dacă vaticanul va revoca Jesuiții. Sciindu-se această, Freycinet a picat și locul lui l'a luat Ferry. În 1 Septembrie Jesuiții au fost scoși din Franța și împreună cu ei toate ordurile călugăresci, afară de trapiști și carthuziani. Dar totul a fost numai o formalitate, căci cu câteva luni după aceea, totul a fost ca mai înainte.

Acum de resolvarea aceleiași chestiuni s'a apucat Waldek-Rousseau cu deosebirea, că el numai congregațiunile acelea le face

dependente de guvern, a căror membrii locuiesc împreună, ori al căror centru nu este în Franța, ori cel puțin superiorul general nu este francez. Congregațiilor acestora, pe cum spuneam în unul din numerii trecuți, ministrul le dă dreptul ca în decurs de 6 luni să recurgă după concesiune la guvern.

„Drapelul.“ — Avem înaintea noastră intîi număr din noul ziar de la Lugos, subscris de dl Dr. Valeriu Branicea, ca proprietar-editor și dl Dr. Corneliu Jurca, ca redactor responsabil.

Estragem din programul „Drapelului“ următoarele linii, pe cari nu le mai întîlnim în programele altor ziare. Eță ce zice noul nostru confrate:

Scopul nostru pe cum și al tuturor Românilor de bine nu pôte fi altul, de cât: Solidaritatea națională, politică, socială și culturală a tuturor Românilor din țările coronei Sfîntului Ștefan.

Vom apăra bisericile noastre, scutul istoric al naționalității noastre și depositariul credinței noastre strămoșesci în Dumnezeu. Vom propaga pacea și bunăînțelegerea între bisericile noastre, ca întregul popor, cu ambele sale biserici, să stee ca un om în linia apărării avutului nostru național: limbei, legii și moșiei strămoșesci.

Salutăm cu totă dragostea fôia de la Lugos, și îi dorim tãrie, ca să-și pôtã duce la bun sfîrșit frumosul program, ce și-l'a luat.

Érași activitatea. — „Bud. Hirap“ publică o corespondință din Sibiu, în care fiind vorba de pãrãsirea pasivitãții, spune că nu s'a făcut nimic, de vreme ce pentru „nisiunțele politice ale Românilor nu există centru“, și multe alte bazaconii. „Trib. pop.“ reflectând la scrisesele foii pestane, adaugă „cât privesce afirmarea privitoare la centrul românesc, dacă Sibiu e în decadentă, asta nu însemnază, că toți Români sînt în amortire,

— Ai bea un pãhar?

— Nu, Dómne ferește, dar ași propune să bem și sêra.

— Se înțelege, să bem, atunci e mai bun.

Eram ast fel două voturi, dar după ce președintele nu și-a dat învoirea, am rămas pe jos.

Președintele nostru era cam absolutist, dar la urma urmei tot e bine, ca cel puțin președintele să fie „guvernamental“ . . .

Nu ne lăsa nici când să bem mai mult de un pãhar.

În presêra Crăciunului românesc am făcut excepție.

Presidiul avea voe de chef.

— Pe sêrã bem!

. . . Ardea focul . . . la gura sobei flacări neastîmpêrate se sbătea . . . pãlpăitul lor ne amintea vatra pãrintescă . . . ne gândiam la colindãtorii cu stêna . . . la ingerul — și noi eram departe, departe, în străini . . .

De o dată am ciocnit pãharêle:

— Servus! Sêrbãtori fericite!

Flacãra de la gura cuptorului proiecta umbre bizare pe pãretele din față; fumul de țigară se întindea leneș și somnoros în aerul cald al chiliei.

Povestiam și visam „la gura sobei“.

— Ași avea o propunere . . .

— Nu se pôte, am beut deja două pãharê.

— Apoi Petre dragă, mâne-i Crăciunul, tot atãta-i de lumea asta.

Și președintele zimbea: „Mâne-i Crăciunul“ . . .

Și am mai beut un pãhar.

Acêsta a fost ultima voe bună. A două zi n'a fost permis, să ne cerceteze nimeni. Portarul ridica din nimeri, scuzându-se:

— Așa mi-a poruncit Măria Sa.

Adio serate de tea, adio visuri „la gura sobei“!

Diminêta eram în chilie toți trei, posomorîți ca poetul pe ruinele Tirgoviștei. Mai erau câteva picături de rum și nisce bucăți de zãhar. Am luat fie care câte o bucată, am picurat rum peste ea — și fie care cita în gînd, ultimul șir din „Doina“ lui Coșbuc:

Atât ne-a mai rămas!

Bêtrãna „Muatter“ intră să mătore în chilie.

O idee!

— Mă, sciiți ce, să ne înțelegem cu bêtrãna, să ne aducã ea câte ceva.

Pêtru rãspunse supãrat:

— Nu vê faceți de lucru cu muieri . . .

„Frau Muater“ era singura ființă feminină, care avea dreptul de a urca la noi în etaj. Mătura coridorele și dormitorele. Și era slabă și bêtrãnă, sãraca — de vre o șeptececi de ani.

Ideea era cam salutară.

— Acultã d-ta „Frau Muater“ sîntem cam rãciți . . . trebuie să bem tea diminêta . . . Ești d-ta așa de bună, să ne aduci câte ceva și să ni-o fierbi?

Bieta bêtrãnă cât de veselă s'a angajat. Am spedit-o să procure cele trebuincioase.

— Dar ascultã . . . să nu te vadã cumva portarul, să nu te vadã nime.

Bêtrãna clipi din ochi șiret:

— Știi eũ.

— Veți măi Petre, bêtrãna cum rîde de șiret!

El rãspunse cu o liniște de filosof:

— Pentru ca o femeie, să nu mai rîdã șiret, nu-i de ajuns să fie de șeptececi de ani.

De aci încolo lucrul mergea încă mai bine ca înainte.

Diminêta tea era fiertã și trasã la o parte, pãharele spãlate și sterse cum e cristalul.

— Veți, Petre, tot nu pôte trãi omul fãrã muier. Ce am face noi fãrã bêtrãnã?

și că nu s'au puté porni mișcarea politică din alt centru, care se crează." Care va să zică, e vorbă, că pe viitor Sibiuul să-și pîrdă nimbul de odinioară și totă aureola de centru politic să trecă la Arad. Fie, n'avem nimic în contră, numai să se facă ceva!

Date statistice. — Vener Ordinariat de Lugos, publică prin cerculariul de sub Nr. XXXVII. un interesant raport, prezentat de Rsmul canonic Ioan Boroș, despre starea diecesei de Lugos.

Scótem câteva date din acest prețios raport.

I. Diecesa gr. cat. de Lugos, cu finea anului 1896 a numărat 159 parochii, împărțite în 15 protopopiate și 1 vicariat, (în părțile transilvane 96, în cele bănățene 63) În aceste parochii numărul sufletelor a fost de 90124 (în părțile bănățene 37,973, în părțile transilvane 52,151).

Din aceste parochii au fost: sub conferire liberă 139; sub patronat 20.

În parochiile aceste au fost biserici proprii 137 (108 de piatră, 29 de lemn); capele 36; érá în locuințe esarendate 26.

Avere imobilă, adică realități de pămînturi au fost 1734 jug. 67° cu venit catastral de 2178 fl. 85 cr.

Averea mobilă, consistă din capitale de bani elocate la credincioși, depuse în case de păstrare, ori plasate în acții și alte hârtii de valoare, și în remanență de bani gata. Cu finea anului 1896 bisericile au avut 89870 fl. 58 cr.

Averea acésta a consistat în Capitale 78458 fl. 80 cr.; Bani gata 11412 fl. 78 cr.

II. Pe teritoriul diecesei s'a aflat 62, școle, din cari 51 din material solid. Esarendate 20 În edific. Fondul religiunii 1. Pruncul obligați la școla de toate zilele au fost 9122 feciori 4832; fete 4290; ér la școla de repetiție 3809; feciori 1962 fete 1847. Din aceștia au frecventat școla de toate zilele 6266; feciori 3680; fete 2586; ér cea de repetiție 1934; feciori 1043; fete 891.

— Bêtrâna? Înșală pe servitori pe portar — și n'o vede nime. Femeia — tot femeie. Să nu-i cređi nici mórta!

Într'o dimineță, când intrăm în chilie, ne pomenim cu bêtrâna frîngându-și mâinile și plîngend.

— Mă rog . . . să nu vă supărați . . . eu nu-s de vină . . . Măria Sa . . .

Am incremenit. Bêtrâna se întâlnește cu prefectul, tocmai când aducea în șurță zaharul pentru tea.

Ce noroc că era numai zahar! . . .

La moment am părăsit chilie. Petru (pe semne în calitate de președinte) a fost citat ad audiendum verbum, unde după un dorgatoriū strașnic, i-s'a luat cheia.

Cu acésta s'a sfîrșit povestea.

Ne-am plecat capul în fața ursitei și am zis „așa a fost scris” . . .

Nu mai Petru nu putea să uite. De câte ori li venia în minte, era furios și își descărca mânia asupra bietei bêtrâne:

— Nu v'am spus eu? Cine drac v'a pus, să vă faceți de lucru cu muieri?

Sînîn.

Averea imobilă a școlilor a fost de 237 jug. 772° averea în bani: 17,433-17 fl.

III. În parochiile diecesane cu finea anului 1896 au funcționat 163 preoți dintre cari au fost: parochii 106; adm. parochiali 47; cooperatori 7; capelani 3. Din cari în părțile ardelenene au funcționat 93; érá în părțile bănățene 70. Dintre aceștia teologi sistematici au fost 64 moralisți 99. Dotațiunea peoților beneficiați constă din bani gata (numerar), din folosul realităților bisericesti și din naturalii (grâu, cucuruz, lemne, zile de lucru, vin și altele).

Dotațiunea peoților în numerar face suma totală de 24606-57 fl. Din aceasta sumă preoțimea transilvană capătă 3852-99 fl. cea bănățenă capătă 20753-58 fl. La dotațiunea acésta pentru preoțimea ardelenescă contribuie: Fondul Religiunii 808 fl. Erariul cu 1416 fl. Societ. priv. mont. cu 540 fl. Comun. polit (cassele allod.) 788-99 fl. Venitul dreptului regal 300 fl. érá pentru preoțimea bănățenă contribuie: Fondul Religiunii 13913-18 fl. Erariul 2877 fl. Societatea C. fer. 2663-40 fl. Dóuă cetăți libere 1300 fl.

Dotațiunea în realități a fost de 2391 jug 1519° din cari pe parochiile transilvane cad 1266 jug. 168° pe cele bănățene 1125 jug. 1351°

La școlele esistente au funcționat cu totul învățători 82. și anume peparanți-docenți 63; peparanți-preoți 8; preoți 11; Din cari au fost calificați 50; necalificați 32. Întregă dotațiune docento-cantorala face 22666-62 fl.

Se observă că stațiunile sunt împreunate cu cantorat în 45 comune. Împreunarea acésta a celor dóu oficii este în preponderanță în părțile bănățene, ér în părțile ardelenene numai 3 stațiuni sînt de acele unde cantoratul este împreunat cu docentura.

Averea în numerar a bisericilor este în capital și bani gata 89870-58 fl. a școlilor 17433-17 fl. La olaltă 107,303-75 fl.

Din cari obvia pe părțile transilvane 55,988-86 fl. pe părțile bănățene 51314-89 fl.

Dotațiunea. Preoților 24407-07 fl. Docenților 29488-62 fl. La olaltă 53,895-69 fl.

În sumă medie mai fie care parochie din Banat primește din cassa publică mai bine de 552 fl. anual, pe când în părțile transilvane o parochie primește abia 45 fl.

Revistă bisericescă.

Roma. În zilele trecute a primit Sfinția Sa Papa Leo peregrinajul englez în capela sixtină. În numele peregrinilor, cari erau ca la 800 alocuțiunea a ținut-o priuțul de Norfolk în limba engleză, căruia i-a răspuns Papa în limba franceză, lăudând zelul Anglezilor pentru religiune și alipirea lor de scaunul apostolic. Între cei prezenți era James Hick, care are în Londra o fabrică de aparate științifice, în carea lucră și 300 de catolici. Acesta a cerut de la Papa o audiență specială. Cu ocaziunea acésteia a prezentat sfințului Părinte un aparat complet pentru observațiunile meteorologice de cea mai mare esactitate, pregătit anume pentru observatoriul meteorologic din Vatican.

Revistă politică.

Austria. În jumătatea de dincolo a imperiului, decurg încă alegerile de deputați pentru parlamentul imperial. Lupta la alegeri e tare înfocată. Social-cresștinii au perdut până acum 10 mandate, cari au trecut la partidul progresist germán și la cel radical germán.

Sêrbia. Cu ocaziunea deschiderii scupcinei, regele Alesandru a ținut mesagiul de tron, în care înainte de toate spune, că Sêrbia are regină, și a nume pe aceea, pe carea regele a socotit-o de fericitoare a sa. Cu bucurie își aduce regele amintite de faptul, că Țarul Rusiei a primit să fie reprezentat ca martor la căsătoria regelui, după datina veche sêrbescă. Relațiunile cu marile puteri vecine, Austro-Ungaria și Turcia, pe cum și cu cele alalte state sînt foarte amicabile, spune regele. Revenind la starea internă a țerii spune regele, că guvernul anterior a fost neputincios și i-a lipsit bunăvoința întru conservarea păcii. Coróna au adus-o în încurcătură. Nu așa e înse guvernul actual, în care are deplină încredere și de la care sperază foarte mult cu deosebire după ce Milan a intrerupt de tot legăturile cu Sêrbia.

Răspunsul camerei la mesagiul tronului a fost primit cu unanimitate.

Transvaal. Situațiunea Burilor e ca mai înainte. Ei înaintéază cu totă siguranța în țera Cap, alipindu-se la ei holandezii de acolo. Și Anglezii la toate acestea se arată neputincioși. Le ar mai trebui soldați, dar n'au de unde. De aceea încep acum a se gândi la pace. Ziarul din Londra „Daily News“ promite, că se va lupta pentru pace, și chiar și guvernul englez a luat inițiativa păcii, prin ministrul president din Canada. Acesta a făcut propunerea, ca statele Oranje și Transvaal să rămână și de aci în colo ale Burilor, dar să lase Anglezilor minele de aur. Afară de aceea să dea și Uitlenderilor anumite drepturi, ér tunurile să le predea Angliei. Condițiunile acéstea au fost comunicate și lui Krüger, care înse în starea acésta norocóasă a lucrurilor nu vre să scie de condițiuni atât de rușinoșe.

Correspondințe.

La închierea veacului al XIX-lea.

Borșa la 10 Ianuar 1901.

Cu permisiunea On. redacțiunii a Unirii — îndrăznesc a aduce la publicitate un act măreț săvîrșit în parochia gr. cat. Borșa, la închierea veacului al XIX-lea. act care merită să fie cunoscut și de publicul român.

Să știe din jurnale, că poporul român gr. cat. din Borșa, în decursul alor doi ani, și-a zidit o biserică de piatră de model, în

preț de peste 20.000 floreni — cu scopul să fie monument jubilar de 200 ani de la sânta unire, după cum arată și inscripțiunea comemorativă, așezată în perețele de către miază-zi, care așa se începe; „S'a zidit în anul 1900 din banii poporului român gr. cat. din Borșa, ca monument jubilar de 200 de ani de la unirea făcută cu sânta maica bisericii catolică a Romei“

Acésta biserică impunătoare, cu patru turnuri și pe din lăuntru împodobită după ritul oriental, e meritul principal a neobositului preot actual *Ioan Bochiș* — care în anul 1895 a venit în acésta parohie, și pentru edificarea bisericii a aflat un capital de 11707 fl. 50 cr. în răstimp de 5 ani a mai câștigat încă 8000 floreni. — Acésta lăutemplare a o întrețese, mi-am ținut de datorință, pentru că mulți, mai ales din cei invidioși — de cari ómenii cei cu ținută distinsă au destul, — susțin, că suma pentru edificarea bisericii o a aflat gata, când actualul preot a venit în acésta parohie, și așa i-a fost ușor a edifica biserică din sudorea altora.

Acésta biserică, prin delegatul episcopesc de Gherla, Magnificul domn *Ioan Giorgiș* canonic, a fost dată destinațiunii sale în anul trecut 1900 Octobrie 21. — În duminica următoare, zelosul preot *On. D. Ioan Bochiș* a publicat de pe amvon pastorală corului episcopesc a provinciei mitropolitane gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș din 18 Ianuar 1900 — că mai înainte n'a avut loc, de unde să o publice, — din care s'au văzut multele daruri sufletesci ce le împarte capul văzut a bisericii celei adevărate a lui *Isus Christos*. Preotul local cu cuvinte bine înțelese, a explicat ce este de a se pricepe sub indulgențe plene, ce au de făcut credincioșii, ca să fie părtași acestui mare dar sufletesc.

Ne-a explicat, că în Roma totă lumea catolică nu pôte să mērgă în persoană — pe cum nici noi români, dar pentru aceea dacă vom săvârși rugăciuni și fapte de îndurare meritorie la intențiunea Sântiei Sale și a bisericii, adecă vom ținea rugăciuni pentru înflorirea și mărirea sântei biserice, pentru stlpirirea ezezurilor, pentru bună înțelegerea domnitorilor catolici și pentru pacea și liniștea poporului creștinesc, și noi ne vom face vrednici darurilor indulgenței plene.

Și așa părintele nostru sufletesc, punându-și totă grigea casnică la o parte, începând cu 28 Octobrie st. nou în totă duminica și sērbătore, după sânta liturgie a cetit pastorală corului episcopesc a mitropoliei gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș — dată din 18 Septembrie, în trei duminici după olaltă; ér la înserate în genunchi, s'a recitat „rozariul îmbucurător“ — ce a făcut mare impresiune a supra întregului popor. — Recitarea acestui rozariu, s'a ținut în toate duminicile și sērbătorile după înserat până în 30 Decembrie st. nou séra, când érá-și de pe amvon s'a publicat, că în zilele următoare se vor începe santele mărturisiri. — Din 1 până în 6 Ianuar st. nou o adevărată misiune apostolică s'a pornit în parohia Borșa — peste zi se mărturiseau, și în ziua următoare la sânta liturgie se cuminecau. În 6 Ianuar a fost ultima zi de cuminecare, care a durat mai bine de o órá. După sânta cuminecatură s'au cetit ru-

găciunile de mulțămintă de după cuminecare. În urmă ni s'a făcut cunoscut, că după amiază să va ținea înseratul cel mare împreunat cu litia, să va închia veacul al XIX-lea prin cântarea doxogiei cel mari, și prin tragerea alor patru clopote timp de o jumetate cias.

Biserica la 3 óre după amiază în 6 Ianuar st. nou era înfrumșetată cum se pôte mai splendid, mulțimea luminilor aprinse te rēdica într-o regiune suprafrēscă.

S'a celebrat inseratul cu litie și binecuvintarea pânilor, cari apoi s'au împărțit poporului ca anaforă. În o scurtă cuvintare dl preot însiră darurile, de cari s'au învrednicit cei ce au făcut destul intențiunilor Sf. Sale Pontificelui, — și apoi la glasul clopotelor ne am depărtat din sf. Biserică, cu inimile pline de multă mângălere sufletescă și de ajuns pregătiți spre primirea noului veac.

Iuliu Murēgan
Invēțator.

„An nou fericit!“

Ca rēscumperare a felicitărilor de anul nou, s'au primit pentru fondul de salarizare a preoților următoarele sume:

	transport 104 cor.
Ioan Orga, Blaș	2 „
Ioan Triff. K.-Szt.-Márton	2 „
Vas. Rus. Șeulia rom.	2 „
Const. Colbasi, Spring	2 „
	suma 112 corone.

NOUTAȚI.

Séra de Sân-Vasii în Blaș. Cu prilejul închierii anului și începutul unui veac nou, Casina română din loc, ne-a întrunit la o ședință literară. Public, mai ales dame mai mult ca de altă dată, Conferențiar a fost dl *Dr. Elie Dăianu*. Dsa a vorbit aproape un ceas, făcând o revistă asupra secolului ce apune, a vorbit liber, fiind ascultat cu multă atențiune de toți cei prezenți și la sfârșit viu aplaudat. După o scurtă pauză Dș. *Elisa Bodocan*, a declamat o frumoasă poezie de Pann. Ca tot de noua Dsa a fost mult aplaudată. Din pricina, că nu se sfârșise încă anul vechi, publicul s'a distras cu feliurite jocuri. Musica cânta. De o dată lampa se stinge, anul vechi mōre, veacul al XIX-lea se duce în vecinicie și cu reaparitiia luminei salutăm un an și un veac nou. Dl secretar al Casinei prof. *Precep* salută publicul la începutul anului dorind tuturor să li se împlinescă ostările. La dorința generală dl *Erdélyi*, declamă poezia „Eroii de la Plevna. Dl *I. Chirilă* cântă două bucăți cu frumoasă-și voce de băriton, ér dl *Aurel Ciato* predă cu multă pricepere și simț poezia „Dormi iubito“ de Vlăhuță.

Ziua de Sân-Vasii și Anul nou a fost serbat în Blaș cu deosebită solemnitate. La sta Liturgie a pontificat Escel. Sa Mitropolitul, încunjurat de membrii Vener. Capitlu și alți preoți gremiali. După cetirea sântei Evanghelii *I. P. S. Domn Mitropolit* a ținut predica ocașională. La órele 12 preoțimea gremială s'a prezentat la Esc. Sa și prin graiul Rmului Da Preposit i-a dorit de la Dumnezeu, tãrie, ca să pōtă înfrunta greutățile și luptele ce are de purtat pentru mărirea bisericeii și dezvoltarea ei. Mitropolitul răspundind, mulțumesc pentru urările ce i-se aduc și-și exprimă deplina nedejde în ajutorul lui Dumnezeu. La 1 órá a fost prânz festiv, la care afară de membrii Ven. Capitlu au fost invitați funcționarii superiori de la diferitele oficii civile.

Din diocesa de Lugos. Santele sērbători ale Nasterii Dui și Anului nou au fost sērbătorite în un mod demn de mărirea lor de către credincioșii din Lugos. În ziua primă a Crăciunului a pontificat *H. S. D. Dr. Demetriu Radu* ajutat de către membrii Vener. Capitlu și clerul gremial, fiind de față un număr mare de credincioși. În decursul S. Liturgiei *H. Sa*, a conferit sacrul ord al preoției teologului moral abs. *Ioan Popenariu* dispus de adm. par. în Bărbătenii superiori, tractul Jiului, ér *Rss. Ioan Boros* a explicat credincioșilor sublimele învățături despre *Isus*, calea, adevărul și viața, cuprinsă în admirabilă Enciclică despre *Isus Rēscumperătorul*, dată de către *S. S. Papa Leo XIII* din incidentul închierii veacului XIX și începutul celui al XX. A dona zi *H. Sa* a întrunit la prânz a fară de membri Vener. Capitlu și clerul gremial încă vre o 30 persoane, dintre inteligența din loc, fără deosebire de confesiune. În ziua anului nou S. Liturgie a celebrat-o Vener. Capitlu și clerul gremial ér la capetul serviciului divin *H. S. D. Episcop* asistat de către preoții concelebranți după cântarea doxogiei celei mari, a cetit rugăciunea de mulțămintă pentru binefacerile ce atotpoternicul Dumnezeu le-a vērșat preste părinții nostri și prest noi în veacul acum trecut. În toate sērbătorile cântările liturgice le-a cântat spre deplină mulțămintă a tuturor corul Bisericii catedrală condus de către Dl invēțator *Ioșif Micleu*.

Afacerea directorului Oniț. Primitiv la închieria foii, următoarea scire scurtă: Consistorul din Sibiu n'a primit dimisia directorului Oniț, ei din contră l'a invitat să-și ocupe postul avut. În același timp, hotărira de suspendare a Eforiei o anulăză. „Deșteptarea“ și censura austriacă. *It* merge rău soții noastre din Cernăuți. A avut parte până acum de șesăzecișisă, confiscări. Curios e, că din vorbirea unui căpitan din Rottenburg n'a mai rămas de cât frasa „noi trăim în Austria.“ Putin ajung confiscările acestea, ele nu fac, de cât să mārēscă amărăciunea Românilor contra guvernului.

Remaniere ministerială. Se scrie tot mai des despre retragerea br. *Fejervary* din minister. După cum se știe, br. *Fejervary*, a fost cea mai plăcută persoană Curții din Viena. De ministru de război se combină un civil.

Constituire. În 9. crt. s'a constituit comitetul reuniunii femeilor române din Bucium, alegându-se oficialii, și anume: presid. *Dna Aurelia Popa*; vicepresid. *dna Maria David*; casieră *dna Lucretiu Macaveiu*; controloră *dna Maria Macaveiu* și secretar *Ariton M. Popa*.

Avis. Subscrișiți anunțând, că tragerea la sorți a tombolei aranjate de „Reuniunea femeilor române gr. cat. din parohia Sâncelului pentru decorarea bisericii“ să amănă pe 3 Februarie st. n. 1901, rugăm pe toți aceia, cari au primit losuri și până acuma n'au răspuns, să binevoescă a trimite sau prețul losurilor sau losurile la adresa: *Vasile Smigelschi*, parohul gr. cat. al Sâncelului (Szaucsai, p. Balázsfalva). Sâncel la 13 Ianuarie n. 1901 *Vasile Smigelschi* secretarul reuniunii *Maria Vlăssu* presidentă.

Invitare de abonament.

Invităm la abonament nou, rugându-ne a renoi cât mai grabnic abonamentul, pentru ca să nu se facă întrerumpere cu spedarea foii.

Prețurile rămân cele vechi și sînt indicate în fruntea foii.

Tot o dată rugăm pe *P. T. Domni* abonenți, cari sînt în restanță cu abonamentul, să binevoescă a grăbi cu achitarea acestuia, pentru ca să putem acoperi spesele edării foii.

Administrația.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

(Continuare.)

XII.

Cele din urmă neliniștiri. — Simplician — Victorin.
— Potițian. — întorcerea lui Augustin. —
Lacrimi de bucurie.

— 386. —

Etă, Augustin posedă acum acea fericită lumină, după care el ofta de atâta timp, și pe care mamă-sa i-o ceruse prin atâtea lacrimi. Rupsesse și cel din urmă vâl, și acum, după ce a ajuns până la Dumnezeu și până la Fiul lui Dumnezeu, Domnul nostru Iesus Christos, cel mort din iubire pentru noi, se părea, că nu mai resteză alta, de cât ca să se scoale, să alerge la mamă-sa și să-i zică: „Nu mai plânge, eu sînt creștin!”

Augustin înse nu ajunsese până aici! Rața aceștia de lumină a pătruns ce e drept printre norii întunecoși, dar nu i-a respirat. Mai era o mulțime de idei false, greșite, nedepinite, supte de prin cărțile manicheilor, de cari abia se scăpa; mai erau ultimele umbre, cari numai pe încetul dispar.

Cu toate acestea le-ar fi putut el alunga, numai de ar fi avut destulă tărie, ca să ingenunchie, să-și bată peptul, să se roge și să se pregătească pentru primirea sfințelor talne, a pocăinței și a sfințel cuminecături, pentru că în cercarea cea mare a adevărului, obvine de multe ori câte un moment când sufletul nu se poate face vrednic de vederea deplină a adevărului, de cât prin o faptă de umilință și ascultare credincioasă față de Dumnezeu. N'avem să ne retragem de la această jertfă, dacă voim să alungăm și ultimele umbre. Dumnezeu numai așa împarte darul său.

Augustin simțea această, dar se temea. Mai întâi voia să fie în chiar, și numai după aceea să se plece, cu toate că chiar pentru aceea trebuie să ne plecăm mai întâi, ca să fim și mai lămurii. Ast fel așteptând el învăța și cetia și mai mult, își încorda sufletul și mai tare, ca să întărească în sine lumina, ale cărei prime raze îi străluciseră deja.

Sfînta Monica, care asista neliniștită, dar totuși fericită la această renaștere domolă, cu drag ar fi voit să grăbescă deslegarea. În singurătate, la treptele altarului, de câte ori ruga ea pe Dumnezeu, în rugăciunile sale, în cuminecările sale, ca să îndeplinească odată lucrarea începută și să pătrundă, fie și cu sila în sufletul fiului său iubit. Speranțele, ce-i cresceau din zi în zi, de câte ori le împărtășea ea lui Ambrosie, carele o învăța, să fie blândă, răbdătoare și delicată față cu Augustin, să-l cruțe, așa după cum crutam viața unui morbos iubit. Ca martoră a progresului fiului său, de câte ori îi va fi îndemnat și îi va fi zis: „Înainte, decide-te; etă acum crești, pentru ce nu lucri conform credinței?”

Pentru ce? Ni-o spune el însuși: îi lipsia două aripi, fără de care nime nu se poate ridica la virtute, nici nu se poate susține timp mai îndelungat în lumina adevărului: umilința, aripa sufletului, și curățenia, aripa inimii.

„În cele ale credinței eram eu sigur, dar eram tare slab ca să trăiesc cu Tine: necăriam, ca și cum aș fi un învățat . . .

voiam să mă arăt înțelept, și în loc de a plânge, mă îngâmfam și mă umflam de știința mea.“¹⁾

Și fiind că nu era umilit, Iesus Christos în rămase necunoscut, în ceea ce e mai sublim: „Încă nu cunoșteam pe Domnul meu umilit, pe Iesus Christos, și încă nu pricepeam misterul profund al umilinței lui. Pentru că Cuvîntul tău, o Adevăr veclnic, carele întrece creaturile tale cele mai mărețe, însuși ridică la sine pe cel supuși. Er aici pe pămînt el și-a zidit casă umilită din lutul nostru (adecă Domnul Christos a îmbrăcat trup omenesc) ca prin sine însuși să umilească pe cel mândri, și să-i cheme la sine — vindicându-l de fală și nutrind iubirea; ca să nu mîrgă mai de parte în increderea lor, ei mai virtos să se slăbescă, vîdînd înaintea picioarelor lor dumnezeirea îmbrăcată în corp neputincios, să ingenunchie înaintea Ei, și ostendindu-se să se culce la sinul Ei, érá Ea ridicându-se să-i ridice și pe ei.“²⁾

Acésta este prima aripă, care îi lipsia lui Augustin, ca să se pótă înălța până la Dumnezeu prin Iesus Christos. Dară îi mai lipsia încă una, căci deși rupsesse legăturile cele mai urite și mai păcătose, mai avea încă în fundul inimii sale mulțime de rane ascunse. Să-l ascultăm numai; el vorbește cu o umilință și mai mare: „Mă miram, că deja Te iubiam și totuși nu eram stătornic în îmbrățișarea Ta, pentru că dacă m'arăpia frumșeta ta, lute mă retrăgea povara mea, apoi cu un suspin dureros cădeam: érá povara aceea érá păcatele îndatiate ale trupului meu. Cu mine înse rămănea aducerea aminte de Tine, și nici de cum nu mă mai îndoiam că Tu ești, și că de Tine trebuie să mă alipesc; eu înse nu eram încă în stare să mă țin la Tine, pentru că trupul cel putrezitor îngreunéază sufletul, și locuința pămîntescă apasă mintea cea cu multă grije.“³⁾ (Înțelep. I. Solom. 9. 15).⁴⁾

Cu toate că lui Augustin îi lipsiau aripile divine, a umilinței și a curățeniei, aripi tari și ușore, cu ajutorul cărora sufletul se înalță și să coboră, totuși el începu a se ridica în cercul unei lumini mai înalte. Adese ori se înalța în sbor peste lucrurile create, se înalța în lumea corpurilor, treptă de treptă, în lumea sufletelor, de la suflete la îngeri, de la îngeri la Dumnezeu; — el rupse și vîlul cel din urmă, străbătînd până la aceea Ființă, a cărei lucire nu se poate privi de cât tremurând. „Dar vai! privirea mea slabă nu putu contempla această lumină — ast fel se tînguesce. — și în slăbiciunea mea mă returnai érá-și la cele îndatiate, ne aducînd cu mine alt ceva, de cât o suvenire plăcută și o poftă nestimpărată după nutremîntul, pe care nu l'am putut gusta, dar m'am fost îmbetat de aroma lui minunată.“⁴⁾

Écă cum se schimbă viața; odată e luminată de o rază lucitoare, în dată după aceea vin nori negri și o întunecă, apoi o amintire plăcută, un miros plăcut, cari trec, și érá-și vin păreri de rău. Ast fel lucră Dumnezeu sufletele, cu deosebire în zilele cele de întâi ale întorcerei; le ridică puțin de la pămînt și érá le lasă în jos, apoi ca să le dee destulă tărie pentru desprețuirea celor trecătoare și pentru dorirea cerinului, le aréță și lucrurile fericitoare, vecinice.

De odată cu lumina crescea și neliniștea în conștiința lui Augustin și încă în măsură mai mare, ca ori când. Conștiința îi muștra și îi resuna în urechi cuvinte, cari nici când

nu au încetat a resuna în fundul inimii lui și cari ca un tunet i-au străbătut în suflet. „Până acum ziceai, că pentru adevărul ne-sigur nu depun povara deșertăciunii. Ei bine! Etă acum adevărul sigur îți stă înaintea și povara deșertăciunii tot te mai apasă!?” Augustin aușia bine această voce, dar nu voia să o audă!

„Eu înse cu câte păreri nu-mi băteam sufletul zdrobit, ca să mă urmeze, când vréu să vin după Tine Dómné, el înse se trăgea înapoi, se împotrivia, deși nu se putea scusa nici de cum. Ori ce scusa, ori ce argument ar fi adus, era disputat și nimic. Numai frica și temerea l-a mai rămas, și se îngrozia ca de mórte, când aușia că trebuie să se lase de datinile îmbetrănite, în cari lănceșia amorțit.“¹⁾

Și într'adevăr Augustin timp îndelungat nu avusese curajul să credă; acum credea, dar n'avea destulă putere, ca să lucre după credință. La început îi necăjia întunerecul credinței, acum înse îi înfiora lipsa de virtute. „Aflasem mîrgăritarul cel adevărat, pe care trebuia să-l câștig cu prețul a tot ce aveam — înse eu tot steteam la îndoielă.“²⁾

Neliniștit, nehotărît, îndemnat de mamă sa, condus de conștiință, în fine se hotărî, să cêră sfat de la un preot, cu numele Simplician, de a cărui viață sfîntă se minuna încă de mult timp.

Simplician era unul din acei bătrâni venerabili, de cari la tot pașul întîlnim în sinul Bisericii catolice, și cari după o tinereță nevinovată, ajung la o bărbăție și mai curată, și în fine binecuvîntați de Dumnezeu, cu o bătrăneță așa zicînd verde, se arată ca tot atâtea figuri ale păcii și virtuții, tuturor celor ce îi întîlnesc sau se apropiă de ei. Tinéru sbicînit de furtuna patimilor cu plăcere se apropie de acești bătrâni albi de căruntețe și linișțiți, ca să păuzeze și ei la sinul lor.

Și Augustin vine și-și concrede lui Simplician neliniștea vieții și slăbiciunile sale ascunse, ce-l împedecau acum, nu în calea adevărului, ci în calea virtuții. Bunul bătrîn îi primesce cu un suris blând, îi ascultă cu liniște povestea rătăcirilor, și-și exprimă bucuria, că în loc de cărțile materialiste și fără Dumnezeu, el învăța pe Plato și pe Socrate, cari îi înalță inima și sufletul. Simplician, ca ori care preot bătrîn, cunoștea bine ómenii. El era în legătură de prietinie nu numai cu sfîntul Ambrosie, pe care l'a fost condus în tinerețe, și l'a chiar botezat, ci și cu un număr mare de filosofi, poeți și oratori Romani, cu deosebire cu acel Victorin, care a fost tradus în latinesce cărțile lui Plato, pe cari le studia atunci și Augustin.

Ca tuturor bătrînilor și lui Simplician îi plăcea să povestescă lucruri din trecut, și cu o îndemănare admirabilă în fie care istorisire a sa scia ascunde foarte bine și câte o învățătură morală. Vîdînd așa dar înaintea sa pe acest tinér nobil și însuflețit, pe care îl ajunsese deja darul lui Dumnezeu, dar se feria de a-l folosi, Simplician întrebuintă foarte fin numele lui Victorin, fiind că chiar și Augustin i-a fost spus despre el numai mai înainte. După ce îi spuse, cum făcuse cunoștință cu acest bărbat elocuent în Roma, voinde să-i arete pe de parte și lui Augustin calea curajului și a virtuții creștinesci, îi povestii, cam cu aceste cuvinte următorele:

(Va urma.)

1) Confess. VII. c. 20.

2) Confess. VII. c. 10.

3) Confess. VII. c. 17.

4) Tot acolo.

1) Confess. VIII. c. 7.

2) Confess. VIII. c. 1.

Documente.

Comunicate din arhiva episcopiei greco-catolice din Oradea-mare de Dr. Ioan Ardelean, profesor emerit.

II.

Epistola lui George Sinkai scrisă din Buda la 22 Martie 1807 canonicului gr. cat. din Oradea-mare Corneli: Date interesante despre Samoilă Klein și despre dicționarul acestuia. Pertractări pentru a se stabili o ortografie română cu litere latine obligătoare pentru toți. Opul lui Sinkai: „Memoria Daco-Romanorum sive Valachorum, et affinium populorum.“ Originalul este acesta:

Reverendissime Domine Canonice!

Domine et Amice peculiater Colendissime!

Litteras, quas 27-ma proxime elapsi mensis Februarii ad me dare dignabatur, eo, quo par erat, honore percepi, . . .

Nunc igitur dignetur scire, quod quoad censoratum nulla adhuc Resolutio Regia advenit, quoad Directoratum scholarum Nationalium autem propositio facta sit in pleno Consilio 3-ia Martii et 21-a ejusdem sive heri, favorabilis opinio ad suam Matrem Caesarem Regiam expedita. Igitur propter relevatum officium contristari amplius non habet, sed potius dijudicare, num Directoratum Censoratui, vel hunc illi preferre debeat; e duobus enim unum pro certo consequetur, utinam et actualitatem in Canonja, sine qua (uti jam scripsi) Budam pro Censore ne veniat, nisi forte defunctum P. Klein imitari voluerit, volo dicere, nisi voluerit debita contrahere, uti ille contraxit, et necdum exoluta sunt.

Dnus Kolosi scripsit ad officium Regiae Typographiae intuitu Dictionarii, et Dictionarium Kleinianum ea sub conditione sibi transmittendum rogavit, ut ipse loco defuncti 180. Rfloreos Regiae Typographiae persolvere teneatur, delatumque fuit petitioni ejusdem. Nunc monendus esset idem Dnus Kolosi, ut opus acceleret, et in scribendo Valachice Litteris Latinis se accomodet Normae, quam sua Illustritas cum Venerabili Consistorio, me, aliisque peritis viris exauditis, determinare dignabitur, quam Normam adamussum ego quoque observabo in „*Memoria Daco-Romanorum sive Valachorum, et Affinium Populorum*“, sic namque baptizatum est ultimo meum opus, primum per Clarissimum Dnum Profesorem Schedius, dein per alios eruditos viros, quibus et ego consentio, ut una sim cum Strittero magno illo viro! qui sic suum opus nominavit.

Opus hocce meum edetur, ut primum Diaeta convenerit, publicis sumtibus, sed, fateor, cum meo damno (nisi aliud Patrocinium invenire potero) nam ab omni impressa Philera tantum 5 Rfloreos habiturus sum. Manebit autem in Lingua, in qua scriptum est, propter authentiam, solum Valachicae Linguae addetur Parallelum Latinum. Sic Docti suadent; ergo minus laboris et fatigii habiturus sum ex hac parte.

Dni Mets oblationem accepto pro edendo, sed succintius, eodem opere in lingua Valachica, in quibus linguis nempe scriptum est opus, ut edatur, requiruntur ad minus duodecim millia florenorum, ad quorum mutua-

tionem majus marsupium requiritur, licet Regia Typographia, accepto opere, de pluribus etiam millibus cavere parata sit.

Budae 22 Martii 1807.

humillimus servus et amicus

Georgius Sinkai m. p. de Eadem.

III.

Epistola lui G. Sinkai din Buda la 21 Iunie 1807 către canonicul gr. cat. din Oradea-mare Corneli: Canonicul Corneli este numit censor și corector al cărților românești la tipografia universității din Pesta. Sinkai se hotărăse a părăsi Buda. Văderea prin licitațiune a averii lui Sam. Klein pentru datoriile lui. Sinkai se recomandă patrociniului episcopului Vulcan. Originalul epistolei este acesta:

Reverendissime Domine Canonice et Censor!
Domine et Amice mihi singulariter Colendissime!

Etsi non dubitem, quin invitatorias ad suscipiendum novum munus jam percepit; mei nihilominus officii esse duco, ad eas, quas octava currentis ad me dare dignabatur, pro rerum angustia breviter respondere. Itaque benigna resolutio Regia, quoad Rdmam DVram jam advenit cum additamentis tamen hucusque inusitatis, scilicet ut salarium percipiat ab inchoato munere, simulque Correctorem agat. Per ultimum quam primum huc advenerit, praegestum a me Correctoratus officium illico cessabit; factus enim fueram Corrector ad juvandum defunctum Seniculum Kleinium potius, quam ob aliam rationem: Senectute vero Censoris jam cessante, meum etiam munus cesset, necesse est. Pergratum igitur mihi foret, si Rma DVra quantocius huc advolaret, ut et ego, solutus onere et faenore, tempestive at adhuc de aestate prospicere mihi queam. Iam quippe persuasum habeo, nec hunc mihi favere locum; ob eamque rem ipsam ibo, quo me superi viridesque nefors Danubii vocabunt Dei, ad quod faciendum aestas requiritur. Ista hic sic se habent.

Defuncti Kleinii reculae brevi deistrahentur licitatione mediante; utinam tantum ex iis acquiri possit, quanta passiva ejusdem debita exsolvi possint. Hoc illi causavit Censoratus Budensis! Quid adhuc, si Spectabilis Dnus Ephrem Klein cum non juvisset?

Ego, quod me adinet, tanquam qui in vicissitudinibus callum jam obdixi, nuncio isthoc parum sum consternatus, quia confido providentiae Divinae, eorumque patrociniis, qui mea opera uti volunt, sive in privatis, seu in publicis pro patria, et natione negotiis; ideo sustineo me humillime recommendare etiam Suae Illustritati Episcopali. . . .

Expertis favoribus commendatus emorior
Rmae DVrae

Budae 21-ma Iunii 1807.

humillimus servus et amicus

Georgius Sinkai m. p. de Eadem.

IV.

Sinkai cu dno Buda, 3 Iulie 1808 către episcopul unit Vulcan din Oradea-mare: Sinkai cere ajutor de la episcopul Vulcan spre a pute merge la familia comiților Wass, unde are de gând să-și termineze Chronica. Mulțămesc eppului, că l'a recomandat postul de censor și corector al cărților românești la tipografia universității din Pesta, și că i-s'a promis ajutor pe totă viața. Primul tom din Cronica este terminat. Boerul Ștefan Marcella din Moldova a promis, că va plăti cheltuielile cu edarea Chronice. Octoiul lui Molnár revêqut de Sinkai. Pe la sfârșitul lui August Sinkai va pleca la conții Wass. Originalul cuprinde acestea:

Illustrissime ac Reverendissime Domine Episcopo!
Domine et Patrone mihi Gratosissime,
Colendissime!

Omnes docti et sapientes viri id suadent, quod vestra Illustritas Reverendissimo Domine a Tarkovics scribere dignata fuerat, hoc est, ut pro ultimo vitae meae curriculo pergam ad Dominos Comites Wass.

Quod me inter candidatos pro Censura Valachica apponere dignata est Illtras Vra, humillimas ago gratias; munus namque Censoris et Correctoris praesertim generalis, uti egi explere diu impossibile mihi est.

Pro adpromisso mihi perpetuo subsidio, dum tali indigno, et Vra Illtas supervixerit, summas, itidem, et quas possum ago gratias, et dabo operam, ut gratiam hanc remereri quibus quibus modis possim et valeam.

E cronico Wallachico primum Tomum habeo paratum, reliquos 3 parabo apud Comites Wass, quodsi vita duraverit, sin minus, scripta juxta factum jam Testamentum, ibunt ad Dioecesim Vrae Illustritatis ea Lege, ut Dioecesis opus ultra continnet.

Pro editione Stephanus Marcella Boere e Moldavia nuperioribus diebus sumptus gratis adpromisit.

Ego usque ultimum Augusti hic manere debeo adhuc; quia debeo censurare Magnum Octoikion, quod Dominus Molnár propriis expensis excedere vult. Hoc finito discedam ad Comites Wass, ideo pro aliquo subsidio Viatico Illtati Vrae humillime supplico. Qui in reliquo gratis et favoribus commendatus penes paternae Dextrae osculum, aeternum Illustritatis Vestrae.

Budae 3-a Iulii 1808.

humillimus servus et cliens

Georgius Sinkai m. p. ex Eadem.

Spicuri literare.

Poesia religioasă.

Din articolul „*Poesia română în secolul al XIX.*“, publicat în *Noua Revistă Română*, Nr. 25. 1 Ian. 1901:

„Un singur punct a fost neglijat la noi: cultivarea poeziei religioase. Scim ce deosebită predilecțiune au avut pentru această poezie Victor Hugo, Lamartine, de Vigny, etc. Lamartine, în special, datorcesce bibliiei unele din cele mai înalte creațiuni ale sale. Reînvățată în literatură de Chateaubriand, prin paginile entusiaste, din *Le génie du christianisme*, religiunea creștină a dat poeziei romanticele câte va subiecte înălțătoare, și i-a infiltrat un spirit, care nu putea fi de cât binefăcător, pentru reînnoirea artei. Poezii nostri n'au înțeles această și au exclus din opera lor inspirațiunea creștină. Cultura noastră religioasă a fost tot de una prea slabă, pentru ca să pătrundă adânc în suflet și să desvolte sentimente, care în alte părți n'au lipsit nici odată și n'au fost disprețuite de artist. La noi credința a ridicat biserică, a îmbogățit mănăstirile, dar n'a atins inimă poezilor. Ea a fost prea puțin simțită, ca să inspire versuri.“

Ovid Densusănu
prof. univ. la București.

Peregrinajul.

În Nr. 248. de la 30 Dec. v. „*Tribuna*“ scrie în primul său intitulat „*Anul vechi*“:

„În viața bisericilor noastre surori, cari au de luptat și ele cu greutatea enormă, mai virtos în vremele din urmă, sîntem veseli de a observa dor și voință pentru apărarea drepturilor noastre istorice și pentru ridicarea nivelului religios și moral al credincioșilor. Pare că și „frecările“ confesionale s'au mai tocit, perțind din ascuțișul lor veninos. *Găsim înse un rîu de regretat în indiferența cu care a fost primită și suprimată ideea unui peregrinaj la Roma al frașilor gr. cat., din care paș am fi avut și politicesce ceva de profitat la tot cazul.*“

Bibliografie.

A apărut:

I. F. Negruiu — P. Ungrean: **Esercitiile pentru învățarea limbii magiara**, ed. V. îndreptată. Blaș 1900, prețul 50 fl.

„**Noua Revistă română**“ vol. III. nr. 1. cu un bogat și prețios cuprins.

„**Revista ilustrată**“, red. Ioan Baciū, cuprins variat, ilustrații frumoase.

Datinile Romanilor de la înmormintări în raport cu ale noastre de Gavril Pop canonic, Blaș 1900. Cărticica acésta de 23 pag. e un mic studiu comparativ asupra datinelor la înmormintări. Costă 20 fl. și se recomandă mai ales studenților din clasele superioare. O parte din venitul curat, dl autor l'a destinat despărț. Blaș al Asociațiunii.

Viața și operele lui Andrei Murășan. Studiu istorico-literar de Dr. Ioan Rațiu, profesor. Blaș 1900. Tipografia Seminarului archidieceșan. Pag. 182. Prețul 2 cor.

Posta „Unirii“.

Aduc mulțumitele mele tuturor celor ce m'au felicitat de anul nou. Dumnezeu să ne aivă pe toți sub paza sa.

Redactorul.

Mon. E. C. în G. — A. D. D. în V. Mulțumim foarte mult pentru celea trimise. Primiți salutarile noastre cele mai sincere!

Sistelea. Primit și achităm anul 1899.
Câmpeni. Primit și achităm anul 1900
Hosszuliget. Primit și achităm an. 1899.
Sasari. Primit și achităm an. 1900.
Mineșu. Slutem în rind; se achită an. 1901.
Buciumi (Almaș). Se achită an. 1900.
Spâlnaca. Se achită an. 1900.
Tăuș. Se achită an. 1899.
Giroți. Se achită an. 1900 semestrul 2-lea.

Editor și redactor răspunător:
Aurel C. Domșa.

Inserate.

Veritabila pomadă engleză „Tanno-chichinin“

a Drului Iosif Kriegl,

Before.

(trainte)

After.

(după)

Impiedecă căderea și încăruneșala timpurie a părului și a barbei, și ajută creșterea lor. O doză costă, anticipând prețul, 3 corone.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Asemnațiunile postale să se adreseze la:

Apotheker

A. Thierry's Balsam-Fabrik
 în Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn

Cumpărătorilor en gros li se oferă scădămint convenabil.

La esoposițiunea milenară din Budapeșta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

(34) 9-52

Antoniou Novotny

în Timișóra-Fabric

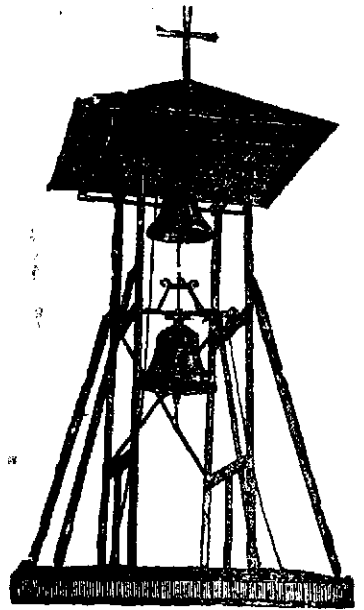

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădate cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, în dată ce clopotele sint bătute de o

lature prin ceea ce sint mântuite de crepare. — Cu deosebire recomând

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoșă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechi. Mai de parte se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-ouranturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

Indispensabil și neîntrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în toate țările.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă, cea mai căutată, sigură și până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Căutat în totă lumea pentru efectul sigur Contra tuturor bôlelor interne, de piept, plumăni, stomac și ficat. Folosit ca mijloc estern. este cel mai renumit

remediū de tāmăduire a ranelor.

Veritabil numai cu marca de apărare verde, autentică registrată în toate statele și provădată cu capsula de metal, ce poartă inscripția: **Allein echt.** — Producție anuală 6 milioane borcane. — 12 borcane mici s'au 6 mari duble, spedate franco 4 corone. — Un borcan de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depositelor din lume 1 coronă 40 fleri. — Se espedeză numai pe lângă trimiterea anticipativă a prețului.

UNSOREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătoare de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație superfluă. Cu această unsore s-a vindecat un os-scarabeu, ivit înainte de aceea cu 14 ani și declarat incurabil. bôla de ôse și în timpul din urmă un morb gangrenos, greu și vechi de 22 ani, numit rac. Are un efect antiseptic și repede la alinarea durerilor; răcorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înmoie și curăță toate ranele provădate prin impunșeturi. O doză spedată franco costă 1 coronă 80 fleri după primirea prețului. La comande mai mari scădămint.

Producție anuală 100.000 doze.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din totă lumea. Imitațiile să pot încunjura urmărind cu atențiune fie care borcan, care poartă inscripția: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** Cel cari n-au deposit la îndemână, să se ferescă de falsificări sau fabricate străine, și se comande direct, adresându-se la:

Apotheker

A. Thierry's Fabrik in Pregrada
 bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Lieferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
 (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(33) 10-25